

Møre bispedømme 40 år
Årsforteljing
2023

DEN NORSKE KYRKJA
Møre bispedøme

Biskop
Ingeborg Midttømme

Leiar Møre bispedømeråd
Arnt Ove Tenfjord

Eit ung bispedøme med djupe historiske røter

I 2023 feira Møre bispedøme 40 år. Møre bispedøme er yngst av bispedømma i Den norske kyrkja, men grunnlaget og åndesarven i dette bispedømet høyrer til dei eldste og viktigaste røtene for kristen tru i Noreg.

Ei historie vi som kyrkje vil formidle til nye generasjoner gjennom kyrkjeleg undervisning og læring. Kyrkja vil gi viktige bidrag til skulen sine læringsmål og samtidig auke kunnskapen om dei kristne fortellingane, høgtidene, kyrkjebygget sin historie, utsmykking av kyrkjerommet, formidling av salmeskatten og pilegrimsvandring.

Møre bispedøme har 97 kyrkjelydar. I bygder og byar i heile Møre og Romsdal er kyrkja til stades. Synleg i form av 120 kyrkjebygg, ei rekke gravplassar, kapell og seremoniorom. Synleg i form av gudstenester, konfirmasjon, vigsel og gravferd. Kyrkjene er og ein viktig kulturarena med meir enn 100.000 deltakrar.

Det er ønskjeleg å synleggjere kvardagskyrkja meir. Kyrkja er også babysang, omsorg for dei som fell utanfor, for menneske i sorg eller med psykiske utfordringar og dei som slit med einsemd.

Medlemsundersøkinga for kyrkja i Møre og Romsdal viser at kyrkja står sterkt og er noko som folk hegnar om og sluttar opp om.

Kyrkja er ein stor organisasjon i sivilsamfunnet som har ressursar i lokalsamfunn i heile Møre og Romsdal. Både stat og kommune kan gjere seg nytte av kyrkja i høve til å møte utfordringar. Kyrkja er også ein viktig aktør i arbeidet med beredskap og sikkerheit, i møte med kriser for den enkelte, til katastrofar som rammar verksemder eller heile lokalsamfunn. Også i den tryggleikspolitiske situasjonen vil kyrkja spele ei rolle.

Kyrkja ønskjer eit aktivt samarbeid med organisasjoner som arbeider med misjon, diaconi og barn- og unge. Vi meiner vi kan bidra til å bli meir for fleir når vi samarbeider med andre kristna trussamfunn lokalt og når vi skaper dialogarenaer på tvers av tru og livssyn.

"Kyrkja i Møre og Romsdal står sterkt, og folk hegnar om ho"

Til slutt: Kyrkja er meir enn kyrkjebygg og gravplassar. Folkekirkja i Møre og Romsdal er til stades med kompetente tilsette, engasjerte medlemmer av sokneråd, fellesråd og bispedømeråd og frivillege som står på til beste for kyrkja og lokalsamfunna!

Kulisteinen - Noregs dåpsattest

Kulisteinen på Smøla frå ca. år 1000 har ein keltisk kross og ei runeinnskrift som fortel:

«Tolv vinstrar hadde kristendomen vore i Noreg».

Kulisteinen blir omtala som Noregs dåpsattest.

Snorre fortel at Håkon den gode "bygde kyrkjer på Møre" og mellomalderkyrkjene rundt om i bispedømet vitnar om tidleg kristen verksemd.

Gjennom hundreåra har kristen tru og verksemd prega området, oppretthalde gudstenestelivet og gjeve rike uttrykk i kunst, arkitektur, litteratur, musikk - og framfor alt i menneska sine hjarte.

Møre bispedøme er difor ein kontinuitetsbærar.

Bispedømet vart til gjennom ei deling av bispedøma Nidaros og Bjørgvin. Den første biskopen var Ole Nordhaug, deretter Odd Bondevik. Ingeborg Midttømme er biskop i dag.

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande, og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.

Strategi for Den norske kyrkja for 2022–2029	 Kyrkja opnar rom for tru	 Kyrkja er der livet vert levd	 Kyrkja er meir for fleire
 Kyrkja for den enkelte	Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	Styrker kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	Gjev tilhørsle og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
 Kyrkja i samfunnet	Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
 Kyrkja som organisasjon	Styrker gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekirkje	Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kirkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	Skapar ein mangfoldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

Kyrkja i Møre i tal

Tre av fire innbyggjarar i Møre og Romsdal er medlemmer i Den norske kyrkja. Til saman om lag 200.000 menneske.

På kvart eit nes og i kvar ein fjord er det ein kyrkjested og og ein kyrkjelyd.

Dei store og viktige stundene i livet er omramma av kyrkja: dåp, konfirmasjon, bryllaup og gravferd. Kvart år blir 1700 born døypt og 2300 ungdommar konfirerte i kyrkjene i Møre.

Mange er aktive deltagarar i kyrkja, anten som tilsett eller i frivillig arbeid. Kyrkja i Møre har til saman 420 tilsette og nær 6000 frivillige.

Dei 120 kyrkjene i Møre er kyrkjelyden sin faste møtestad til gudstenester. Kvart år kjem nær 300.000 menneske i alle aldrar til gudstjeneste i den lokale kyrkja her i bispedømet.

Kyrkja er også arena for ei stor mengd konserter og kulturarrangement: Kvart år deltek nær 100.000 menneske på slike arrangement.

Tal medlemmar

199 919

73,9 % av innbyggjarane i
Møre og Romsdal

Kyrkja i Møre

Den norske kyrkja er ei landsdekkande folkekyrkje, delt inn i 11 bispedøme. Kvart bispedøme har sin eigen biskop, og eit valgt bispedømeråd, som representerer og leier arbeidet i sitt område. Kvart bispedøme er delt inn i prosti, fellesråd og sokn.

MØRE BISPEDØME

Tal geografiske sokn: 95
Tal fellesråd: 26
Tal prosti: 6

Soknet er den grunnleggande eininga i Den norske kyrkja og den geografiske ramma om kyrkjelyden. Sokna varierer i geografisk utstrekning og tal medlemmar, men kvart sokn har minst éi kyrkje. **Soknerådet** blir valt mellom kyrkjemedlemmane i soknet og har som grunnleggende oppgåve å vekkje og nære det kristelege livet i soknet.

Alle sokna innanfor ein kommune utgjer eitt **fellesrådsområde**.

Kyrkjeleg fellesråd består av soknerådsrådsmedlemmar frå kvart sokneråd i kommunen, ein prost eller annan prest og kan i tillegg ha ein representant valt av kommunen. Fellesrådet har i hovudsak økonomiske og administrative oppgåver på vegner av sokna, og tek også i vare sokna sine interesser overfor kommunen. Kyrkjeleverja er dagleg leiar i fellesrådet.

Prostiet er ei gammal kyrkjeleg inndeling, og i dag er prostiet primært tenestedistrikt for prestane. Prosten leier prestetene i prostiet, og prosten skal også samvirke med dei kyrkjelege råda i prostiet. Dei fleste prostia omfattar i dag fleire kyrkjelege fellesrådsområde. Nokre stader er det samanfall mellom prosti og fellesrådsområde, og nokre få fellesrådsområde har fleire prosti. 8

MOLDE DOMPROSTI

16 sokn
3 fellesråd
6 kyrkjer

NORDRE SUNNMØRE PROSTI

24 sokn
5 fellesråd
25 kyrkjer

SØRE SUNNMØRE PROSTI

20 sokn
7 fellesråd
20 kyrkjer

YTRE NORDMØRE PROSTI

12 sokn
4 fellesråd
16 kyrkjer

INDRE NORDMØRE PROSTI

13 sokn
4 fellesråd

Hopen kirke

Brattvær kirke

Edøy kirke

Edøy gamle kirke

Grip stavkirke

Aure kirke

Stemshaug kirke

Valsøyfjord kirke

Gullstein kirke

Halsa kyrkje

Straumsnes kyrkje

Asskard kyrkje

Mo kyrkje

Øye kyrkje, Surnadal

Ranes

Tingvoll kyrkje

Stangvik kyrkje

Todalen kyrkje

Alvundeid kyrkje

Øksendal kyrkje

Hov kirke, Sunndal

Romfo

Eikesdal kyrkje

Øverdalens kirke, Rauma

11 sokn

2 fellesråd

14 kyrkjer

Bud kyrkje

Sandøy kyrkje

Vågøy kyrkje

Aukra kyrkje

Molde domkirke

Røbekk kirke

Røvik kirke

Myrbostad kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Tresfjord kyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Grytten kyrkje

Harøy kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyrkje

Skodje kyrkje

Vågstrandakyrkje

Rødven kirke

Eid kyrkje, Rauma

Voll kyrkje, Måndalen

Grytten kyrkje

Tresfjord kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Fjørtoft kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyrkje

Skodje kyrkje

Vågstrandakyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Grytten kyrkje

Tresfjord kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Tresfjord kyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Fjørtoft kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyrkje

Skodje kyrkje

Vågstrandakyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Grytten kyrkje

Tresfjord kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Tresfjord kyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Fjørtoft kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyrkje

Skodje kyrkje

Vågstrandakyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Grytten kyrkje

Tresfjord kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Tresfjord kyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Fjørtoft kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyrkje

Skodje kyrkje

Vågstrandakyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Grytten kyrkje

Tresfjord kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Tresfjord kyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Fjørtoft kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyrkje

Skodje kyrkje

Vågstrandakyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Grytten kyrkje

Tresfjord kyrkje

Holm kyrkje

Sekken kyrkje

Vestnes kyrkje

Fjørtoft kyrkje

Otrøy kyrkje

Nord-Heggdal kapell

Tresfjord kyrkje

Eid kyrkje, Rauma

Fjørtoft kyrkje

Haram kyrkje

Brattvåg kyrkje

Vatne kyr

Tal konfirmerte 2023:
2 306

Tal på 15-årige medlemmar:
2 559
15-årige medlemmar siste år:
Ned 2,59% frå 2022

Tal gravferder 2023:
2 162

92,4 % av døde
Gravferder i sokna sine kyrkjer:
1944

Tal vigslar 2023:
350

Ned frå 399 i 2022

Gudstenester i Møre

3 339

Ned frå 3 443 i 2022

Deltakarar
gudstenestar

286 252

Opp frå 273 891 i 2022

Foto: Bo Mathisen

Foto: Bo Mathisen

Frivillege

5 762

Opp frå 5 625 i 2022

Faste preststillingar

75

Del tilsette kvinner i 2023: 64,7 %

Vigslingar i 2023:

5 prestar (4 kvinner, 1 mann)

2 diakonar (2 kvinner)

**Tilsette totalt
i bispedømmet**

420

**Konsertar og andre
kulturarrangement**

825

I 2022: 770

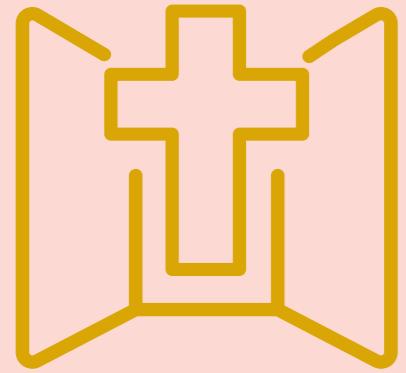
**Deltakarar konsertar
og andre kultur-
arrangement**

91 245

I 2022: 77 441

Foto: Bo Mathisen

Kyrkja opnar rom for tru

**Den norske kyrkja i Møre vil opne rom for tru
og forkynne evangeliet for menneske gjennom
heile livet.**

**Kyrkja opnar rom for mange, gjennom
aktivitetar med ulike former for nærvær i
lokalsamfunn og storsamfunn.**

**Kyrkja opnar rom særleg knytt til viktige
hendingar i livet, som dåp, ungdomstid,
vigsler og gravferd.**

Dåp

Dei fleste som søker opp Den norske kyrkja har starta ei livslang tilknyting gjennom dåpen. Derfor er dåpstalet avgjerande for kyrja. Eit fleirtal av medlemane vel dåp for sine barn.

Dåpen gir grunnlag for å bli medlem av Den norske kyrkja – i den lokale kyrkjelyden – og i den verdsvide kyrkja.

I Medlemsundersøkinga for Møre bispedøme i 2023 oppgir 84% at dei ville valt kyrjeleg dåp om det var aktuelt i dag.

I Møre bispedøme vart 1707 barn døpte i 2023, eller 72,9% av dei fødde.

Det er ønskeleg å ha ein lav terskel for å velje dåp. Ein del kyrkjelydar har drop-in-dåp, men det vanlegaste er framleis dåp i hovudgudstenesta sundag kl. 11. Ein annan måte å melde seg til dåp, er gjennom den nasjonale nettløysinga på skjerikyrkja.no

Konfirmasjon

Kyrjeleg konfirmasjon har historisk sett stått sterkt i Møre bispedøme. I 2023 valde 90% av dei døpte ungdommane å konfirmere seg i kyrjka. Det vil seie 2306 av 2559 ungdommar. Her skil Møre seg ut med absolutt høgst oppslutning i landet.

Konfirmasjonstida er ei tid for kyrkjelydane til å bli kjende med breidda av alle 15-åringar.

Gjennom konfirmasjonen stadfestar Gud det som vart lova i dåpen – eg er med!

Kyrkja bidrar med noko som er annleis og større, noko som kan gje håp i ei krevjande tid og ei tru som ber. Kyrkja må vere tilgjengeleg for alle som ønsker konfirmasjon. Det krev både praktisk innsats, kompetanse og ressursar for å legge til rette for ulike behov.

Gravferd

Gjennom kyrkjebygget, seremonien og musikken opnar gravferda rom for tru for dei etterlatne. Frå 1. januar 2021 blei det sett i gong teljing av dei som møter fram ved kyrjeleg gravferd. Det er tradisjon i Møre og Romsdal å ta del i gravferder. Det er viktig med nærliek og tryggleik i dei kyrjelege gravferdene, frå den første kontakta etter dødsfallet, til gjennomføring og tilbod om oppfølging etter at gravferda er over. Kyrjelege gravferder har mykje å seie for oppslutning om kyrkja.

Talet på gravferder er stabilt. Møre ligg øvst mellom bispedøma med omsyn til at ein svært høg prosent av kyrjemedlemane som dør, ønsker kyrjeleg gravferd.

I 2023 var det 2335 døde totalt i bispedømet, og 2035 kyrjelege gravferder.

Foto: Bo Mathisen

Foto: Ole Syltebø

Vigslar

Det var 350 vigslar i kyrkjeleg regi i 2023. Totaltalet går noko ned frå fjoråret. Dei mest brukte vigselskyrkjene held posisjonen sin, og framleis er det Borgund kyrkje som har flest vigslar i bispedømet (34). Deretter følgjer Ålesund kyrkje (22). Det er verdt å merke seg at deretter følgjer Ulstein (17). Soknet har hatt fokus på drop-in vigsel og arbeidd målretta for å auke vigselstallet. Det er fint å sjå at arbeidet fører til gode resultat.

Den vidare rekkefølga er Giske (14), Domkirka (12), Kristiansund (11), Ørsta (11) og Øye og Ranes sokn (8)

"Kyrkjeleg konfirmasjon har historisk sett stått sterkt i Møre. I 2023 valde 90% kyrkjeleg konfirmasjon"

Gudstenester

Gudstenesta i Den norske kyrkja er det sentrale rommet for tru. Gudstenester går tradisjonelt føre seg på søn- og helgedag i kyrkja. Det er blitt meir vanleg å ha gudstenester også på kvardagar. Gudstenester blir også gjennomført i friluft, på museum eller i andre offentlege rom.

Gudstenester krev store ressursar frå tilsette og frivillige. Mange gudstenester når ein aldersmessig breidde ved at konfirmantar eller barnekor deltek, eller gjennom å knyte seg til ein aktivitet i trusopp-læringa. Men det er også mange gudstenester

som i all hovudsak treff kyrkjemedlemmar i beste-foreldre-generasjonen. Kyrkja si framtid blir avgjort i stor grad av yngre medlemmar: Ungdomar og unge voksne gjer seg opp ei mening om kyrkja er aktuell for dem, og førstegongsforeldre avgjer om dei vil døype borna sine.

Samisk kyrkjeliv

Møre bispedøme er del av det sør-samiske området. Fleire stadnamn, særleg på Nordmøre, har truleg samisk opphav. Bispedømet ønskjer å utvikle kyrkjelege tradisjonar knytt til det samiske i gudstenester og markering av merkedagar.

Møre bispedøme arbeider saman med resten av Den norske kyrkja med rapporten frå Sannhets- og forsoningskommisjonen. Eit e-læringskurs om sanning og forsoning frå Kyrkjeleg utdanningssenter blei lansert i 2023, og er tilgjengeleg for tilsette i bispedømmet og landet elles.

"Gudstenesta er det sentrale rommet for tru. Kvart år er nær 300.000 deltagarar til gudsteneste i kyrkja i Møre"

7 sokn i Møre bispedøme hadde gudstenester med samisk innslag i 2023. Det var totalt 68 gudstenester med samisk innslag i løpet av året.

Ei berande tru: – trusopplæring for born og unge i Den norske kyrkja

Kyrkjeleg undervisning og læring er tett knytt til kyrkja sitt oppdrag. Gjennom aktivitetar i alle kyrkjelydar i bispedømmet blir barn og unge kjent med kristen tru og tradisjon, kristen praksis, bibeltekster og salmar. Slik får dei reiskapar til eigen livstolking og til å ta eit sjølvstendig val om å høre til i Den norske kyrkja.

I Møre er det ei stabil høg oppslutning om dei tidsavgrensa trusopplæringstiltaka. Døme på slike tiltak kan vere utdeling av fireårsbok, Tårnagentar og Lys Vaken. Andre trusopplæringstiltak som samlar barn og unge regelmessig over lengre tid, mellom anna kor og klubb, viser også ei gledeleg auke i oppslutning. Dette syner at det blir jobba godt og at det er gode relasjonsbyggjande fellesskap rundt om i kyrkjelydane.

Dei rapporterte tala i årsstatistikken for 2023 syner at dei bynære kyrkjelydane har noko mindre oppslutning om trusopplæringstiltak særleg frå åtte-årsalderen og oppover. Kva som er årsaka er nok avhengig av fleire faktorar, mellom anna konkurranse arrangement og tilbod, men også utfordringer med sjukefråvær og rekryttering av tilsette lokalt i fellesråda. Framover blir det viktig og arbeide langs fleire aksar.

Rekruttering- og kompetansehevande tiltak vil vere ei viktig prioritering. Eit anna grep er å forsterke og foredle kyrkja sin eigenart.

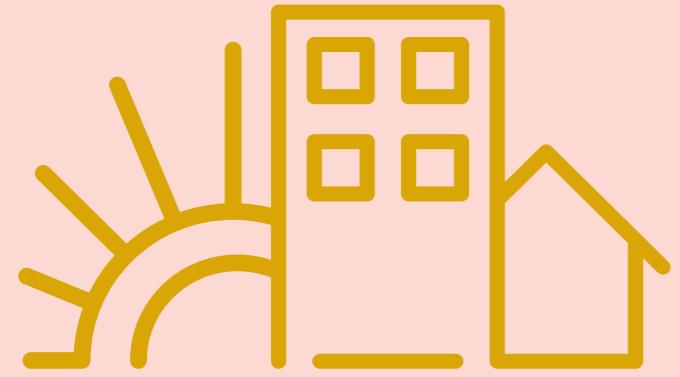
Kanskje er tida og komen for i aukande grad å tenke samarbeid på tvers av sokn og fellesrådgrenser, tverrfagleg samarbeid og ei orientering mot meir organisk frivilligkeit.

For å få dette til, er det mellom anna viktig med gode målformulerte tiltaksbeskrivingar som gjer tilsette og frivillige i stand til å gjennomføre planlagde tiltak.

Vi ser også at dei som klarar å ha eit trusopplærings-tilbod som forsterkar skulen sine læringsmål, samt har eit auka fokus på skule-kyrkje samarbeidet, lukkast betre med oppslutninga til trusopplæringstiltaka dei tilbyr barna i skulealder.

Bibelforteljingane er slitesterke, og saman med trus-praksis og dei historiske og kulturelle linjene kan vi saman bygge ei sterk og levande kyrkje for framtidia.

**2 773 barn og unge deltok
på baby-/småbarnssong og
sundagsskule i kyrkja sin
regi i 2023**

Kyrkja er der livet vert levd

Den norske kyrkja er til stades i lokalsamfunn i heile Møre og Romsdal. Kyrkja møter menneske der dei er, og bidreg med kultur og kulturarv, tilhøyrslle og identitet, sosialt arbeid og støtte til dei som strevar.

Den norske kyrkja er også ei misjonerande folkekyrkje som samarbeidar med aktørar over heile verda.

Foto: Kirkerådet

Foto Yngve Lie

Pilegrim i Møre

Møre bispedøme legg aktivt til rette for kyrkjelege aktivitetar i ramma av ei aukande pilegrimsverksamd. I Møre bispedømme er det to godkjente pilegrimsleder; Kystpilegrimsleia og Valldalsleden. Regionalt pilegrimssenter på Smøla er no godt etablert, og bidrar til å styrke pilegrimsfeltet i bispedømmet.

Valldalsleden

Valldalsleden er ei led frå fjord til fjell, frå kyst til innland. Ei led i fotspora til Olav den Heilage. Då han rømte landet vinteren 1028-1029 drog han sine skip på land i Valldal og derfrå gikk han over fjellet til Lesja og Dovre. Det er denne ruta Vall-dalsleden følgjer. Leden blei offisielt opna hausten 2015. Valldalsleden startar på bryggja i jordbærygda Valldal og går over til Dovre, der den møter Gudbrandsdalsleden.

Konserter og kulturarrangement

Konserter og kulturarrangement er svært viktig for å opne kyrkja for fleire. Møre bispedøme er eit kulturbispedøme, og i 2023 deltok om lag 92 000 på ulike konserter og kulturarrangement i kyrkjene våre, ein auke på 18% samanlikna med året før. Kyrkja i Møre er dermed ein viktig aktør i kulturlivet i vårt område. Mange stader er kyrkja den einaste store kulturarenaen i lokalsamfunnet. Kyrkjebygga kan sjåast som kunstgalleri, der ulike kunstartar er representert med eit tidsspenn på fleire hundre år. Kyrkjebygga er eit stort og viktig bidrag til arkitektur og kulturarv i vårt område. Kyrkja med sine instrument og sine dyktige kyrkjemusikarar inviterer til musikalsk utfalding for menneske i alle aldrar både til gudstenester og kyrkjelege handlingar, og til kor- og konsertverksemrd. Med sitt kunst- og kulturarbeid ønsker kyrkja å vere ein offensiv kulturberar og aktør. Utøvande kunstnarar og produsentar blir derfor invitert inn til samarbeid som tek eit brent spekter av kunstformer og uttrykk i bruk.

Kor for born og vaksne

I kyrkjene i Møre var det i 2023 registrert 78 kor for barn og vaksne, med til saman 1675 medlemmer. Etter ein krevjande periode under pandemien viser tala at ein er på god veg tilbake til aktivitetene på dette feltet frå tida før 2020.

Bilete: Marit Kallevik

Kystpilegrimsleia

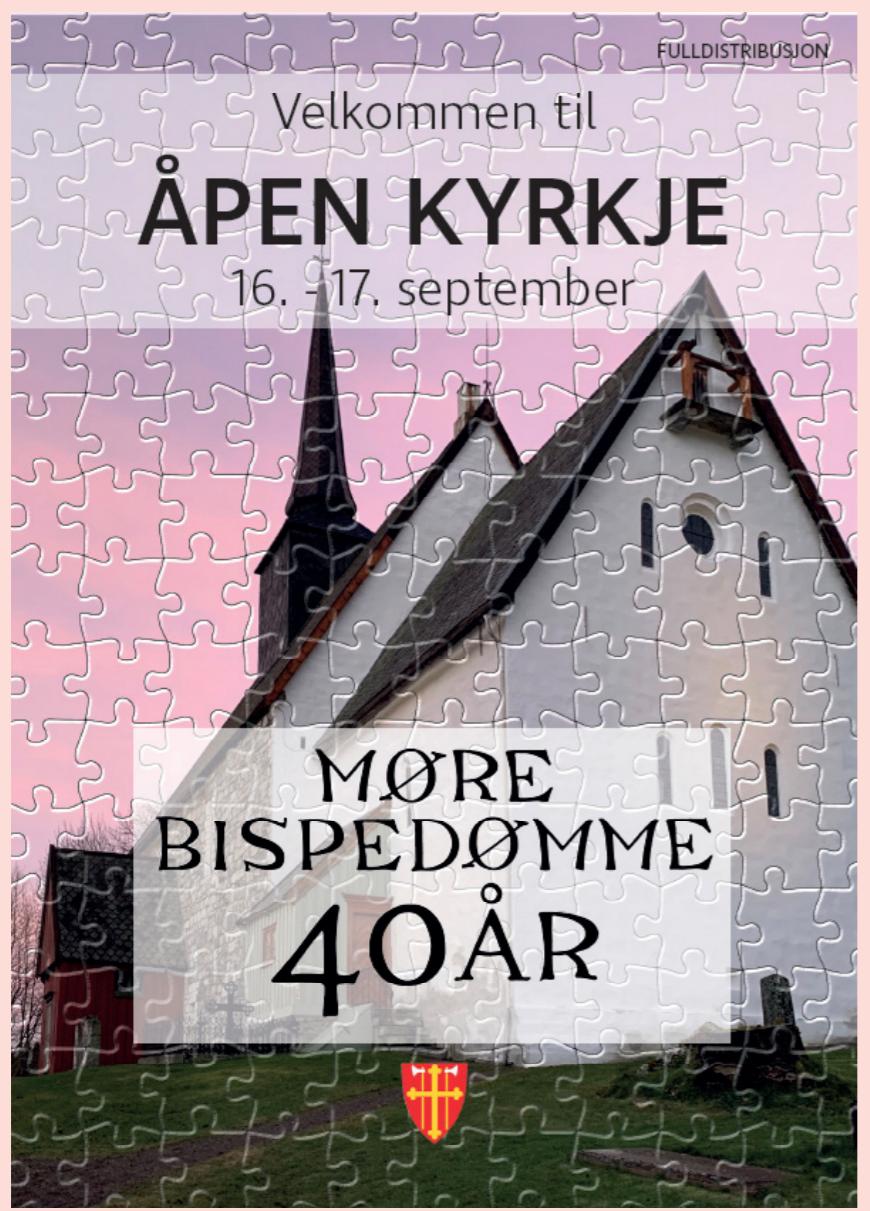
Kystpilegrimsleia er ei spektakulær og vakker reise langs kysten med fjordar, øyer, holmar og skjær, som tek opp att og brukar mellområder si seglingslei frå Rogaland til Trondheim. Leia blei offisielt opna av preses for Den norske kyrkja på Smøla i 2018. Langs heile kystleia finn vi kyrkjer og heilagstader, spor etter den tidlege kristninga av landet, kongsgardar og tingstadar, gamle handelsstadar og fyrstasjonar, i tett sameksistens med dagens kystsamfunn. Kyrkjelydane på dei seks nøkkelstadane langs Kystpilegrimsleia i Møre er involverte i dei lokale nøkkelstadgruppene, og deltek aktivt inn mot å vidareutvikle tilbodet til pilegrimar på kvar nøkkelstad.

Jubileumsseglas

I samband med 40 års markeringa for Møre bispedømme blei det gjennomført ein jubileumsseglas frå Herøy til Smøla, der alle dei seks nøkkelstadane langs Kystpilegrimsleia i Møre blei besøkt.

Til rors sto prost Sindre Stabell Kulø og domkantor Magnus Moksnes Myhre. Biskop Ingeborg Midttømme og påtroppende domprost Grethe Lystad Johnsen hadde fast hyre på heile turen, og fekk selskap av fleire andre på dei ulike etappane. Det blei ei festreise som inkluderte arrangement og musikalske innslag på dei seks nøkkelstadane. Kulturveld på Herøy gard, program i Borgund kyrkje, tablå frå Giskepelet, historisk tilbakeblick på Veøy, pilegrimsvandring og messe i Kvernes stavkyrkje, konsert i Grip stavkyrkje og pilegrimsvandring til Kulisteinen var nokre av opplevelingane.

Tingvoll kyrkje og Straumsnes kyrkje arrangerte døgnopen kyrkje i samband med feiringa av Møre bispedøme sine 40 år i 2023.

Opne kyrkjer

Opne kyrker betyr at kyrkjene er opne i eit visst tidsrom for kven som helst. Alle som ønskjer det kan komme innom for å tenne eit lys, be ei bøn, sjå seg rundt, eller berre vere i rommet. Dette blir i større grad praktisert i andre land, og det er eit ønske at fleire kyrkjer i bispedømmet skal være opne.

I 2023 var det 42 sokn som hadde opne kyrkjer, og totalt tal på opne kyrkjer var 1615. Tala er stabile frå år til år, og ein har ikkje hatt ønska framgang på dette feltet. Det vil difor vere eit prioritert område å motivere og skape forståing for kvifor det er viktig å prioritere at kyrkjene skal være mest mogleg opne og tilgjengelege, også når det ikkje er arrangement i kyrkjene.

Møre bispedømme starta tiltaket Havets dag i 2022, og dette vart halt fram også i 2023. I bispedømmet vårt har vi ein lang tradisjon for å feire skaparverkets dag, anten i juni eller på hausten. Alle kyrkjelydar blir oppmoda om å tematisera Havets dag. Både i 2022 og 2023 blei skaparverkets dag feira som Havets dag på andre pinsedag eller andre dagar i juni. Fleire stader i bispedømmet blei det gjennomført gudsteneste nær sjøen, med fokus på vern om skaparverket og havet.

Fleire diakonale tilbod

Det har dei siste åra vore ei auka merksemd og vekting av diakonalt arbeid, både i Den norske kyrkja og i samfunnet. Berekraftmåla har blitt felles mål.

Diakoni er kyrkja si omsorgsteneste og er slik sett evangeliet i handling med fokus på nestekjærleik, inkluderande fellesskap, vern om skaparverket og kamp for rettferd. Dei siste åra har kyrkja sentralt lyst ut tilskotsmidlar til ulike diakonale prosjekt. Det er flott å sjå at kyrkja lokalt i Møre, gjennom sine tilsette og frivillige, utgjer ein forskjell for mange og at tilskotsmidlane raskt omsettast til aktivitet for dei som trenger det.

I Møre bispedømme er talet på tilsette diakonar og diakonimedarbeidarar stabilt. Tal for 2023 syner at vi i Møre har 21 diakonar/ diakonimedarbeidarar med økonomisk støtte frå bispedømmet som til saman tener 56 sokn. Om lag 2/3 av sokna har utarbeidd ein lokal plan for diakoni for sitt sokn.

Saknet og ønsket etter diakonalt tilsette i dei sokna som ikkje har det er stort, og for stor del ei økonomisk utfordring. Her vert ein oppmoda til å tenkje kreativt. Kanskje kan ein samarbeide på tvers av fellesråd eller finne ei løysing om - og i samarbeid med - kommunen lokalt.

Eit slikt kreativt samarbeide er samtaletilbodet 13+ for barn og unge mellom 13 og 20 år i Vestnes kommune. Dette er ei aldersgruppe som i au-kande grad treng merksemd. Ungdommane blir her møtt av eit tverrfagleg team av frivillige med relevant utdanning og erfaring innan psykososial omsorg bestående av sjukepleiarar, vernepleiarar, psykolog, helsefagarbeidar, prest og psykotraumatolog.

Med tilsette og frivillege har kyrkja strukturar som gjer at midlar frå det offentlege raskt kan settast om til aktivitet for dei som treng det

Vi ser at det framleis er ei utfordring med vakte diakonale stillingar. Dette skuldast fleire ting, mellom anna profesjonslekkasje og at det er få kvalifiserte søkerar.

Det er nødvendig å gjere grep i rekrutteringsarbeidet for å stimulere til at fleire utdannar seg. Nasjonalt, i samarbeid med dei kristne utdanningsinstitusjonane, blir det difor lagt til rette for deltidsstudier og erfaringsbasert master. Då kan ein parallelt med jobb utdanne eller vidareutdanne seg. Her kan kyrkjeverjane søkje kvalifiseringsmidlar.

Fellesskap og møteplassar for flyktingar og innvandrarar

Den norske kyrkja ønskjer å inkludere og invitere inn menneske som kjem til Noreg som innvandrarar og flyktingar. I mange lokalsamfunn er kyrkje-lydane i Den norske kyrkja det einaste kyrkjelege tilbodet. Dette utfordrar korleis kyrkja arbeider med sine fellesskap og med eigen kultur. I Møre driv mange kyrkjelydar eit aktivt arbeid inn mot denne gruppa, til dømes konsertar og kulturarbeid, internasjonal middag og språkkafé.

Bilete: Bo Mathisen

Bilete: Malin Longva

Samarbeid med skular og barnehagar

Som trussamfunn har vi eit ansvar som kulturberarar. Det er vanskeleg å forstå eldre historie, litteratur, kunst og musikk utan kjennskap til kristen tru. Ved å få innsikt i kristendommen kan ein få innsikt i korleis religion og livssyn inngår i historiske prosessar, og heng saman med samfunnsendringar og kulturarv knytt mot identitet. Her ønskjer vi å vere ein ressurs og ein «læringsførsterkar».

Dei fleste av sokna våre tilbyr høgtidsvandringar for borna i barnehagen og skulen. Her blir dei gjennom drama og undervisningsopplegg, som er tilpassa dei nye læreplanane i KRLE-faget, invitert til aktiv elevmedverknad og engasjement gjennom bevegelse som metode, i samspel med munnlege forteljingar.

I samarbeidet med skulen er «Likeverdighetsprinsippet» - med respekt for og anerkjenning av mangfold - og eit transparent og føreseileg samarbeid viktig for oss. Dette er noko vi arbeider aktivt med.

Dei nye læreplanane frå 2020 gir kyrkjja eit større handlingsrom til å samarbeida med skulen.

Det er i auka grad lagt opp til at elevane gjennom eit innanfrå- og utanfrå-perspektiv, dialog og refleksjon skal utvikla ein mangfaldskompetanse i møte med ulike livssyn.

Dei tverrfaglege tema, som mellom anna livesmeistring og berekraftig utvikling, opnar også opp for samarbeid. I dei mange ulike barnehage- og skule-kyrkje-samarbeida i bispedømmet bidreg kyrkjelydane mellom anna med formidlingsopplegg om kunst, kulturarv og lokalhistorie, kyrkjemusikk og tema knytt til identitet, død og sorg, håp, kristne og folkelege tradisjonar og høgtider.

Skulegudstenester

I ei gudsteneste blir evangeliet forklynt og har slik sett eit anna perspektiv enn anna skule – kyrkje samarbeid. Her får elevane erfara og observera korleis tru blir praktisert.

Læreplanane opnar for at skulegudstenester er ein del av skulen si verksemnd.

Læreplanen opnar for større handlingsrom i samarbeidet mellom skule og kyrkje

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Mediabiletet

Kommunikasjonsarbeidet i 2023 har vore variert og mangfaldig. Både lokalt og regionalt blir det brukt ressursar på å vere tilgjengelege for media, med å gje korrekt informasjon, stille til intervju og formidle gode historier. Pressemeldingar frå bispekontoret har mellom anna fokuserert på 40-års jubileum, medlemsundersøking, sannings- og forsoningskomiteen sitt arbeid, konserter og kulturarrangement, Kyrkjevallet, bispedømmeråd og bispedømmerådssakar, høgtider, ny domprost, ulike nasjonale kampanjar og nokre av biskopen sine aktivitetar.

Kampanjearbeidet

Kommunikasjon er på mange måtar kyrkja sin ryggmargsrefleks. Misjonsbefalinga viser oss retninga bodskapet skal ha, og «alle folkeslag» viser breidda.

Den norske kyrkja må konkurrere om merksemda med alle andre aktørar som tilbyr aktivitetar og fellesskap. Difor blir det kvart år gjennomført fleire kampanjar, som skal auke synlegheita og bidra til at fleire kan ta informerte val om dei ønskjer å nytte seg av kyrkja sine tilbod.

I 2023 blei det gjennomført kampanjar mellom anna kring dåp, konfirmasjon, bryllaup, påske, allehelgen og jul.

Kampanjane oppnår generelt mål om meir synlegheit. Svakheiter ved kyrkja sitt kampanjearbeid er fråveret av felles nettsider/-loysningar, nasjonale påmeldingsloysningar og felles tidspunkt, noko som kan føre til at ikkje alle tek i bruk kampanjemateriell. Frå bispekontoret prøver vi å gjøre det vi kan på regionalt og lokalt nivå. Kampanjar blir meir effektive når det same skjer over heile landet samtidig, og når flest mogleg er med og løftar i lag.

Samfunnskontakt

Møre bispedømme er del av sivilsamfunnet, og gjennom biskop deltek vi tidvis aktivt i dialogen med styres- og ordensmakta. Mellom sakene som var viktige i samfunnskontaktarbeidet i 2023, var dei ulike møta med sivilsamfunnet på visitasar, kyrkjeasylantsaka i Herøy, beredskapskommisjonen sitt arbeid, møte med Statsforvaltar og deltaking i Executive Committee i Kirkenes verdensråd (WCC).

Foto: Kirkerådet

Rom for deg

*Den norske kyrkja er Noreg si folkekyrkje,
med 3,5 millioner medlemmar.*

*Med 76 000 frivillige, 8000 tilsette
og 1600 kyrkjebygg, er kyrkja til stades
i heile landet for å skape
meir himmel på jorda!*

DEN NORSKE KYRKJA
Møre bispedøme